

Rebecca Reid / Hollandse Hoogte

De Aaibare Stilte

Kunstenaar POLLY MORGAN maakt *furor* met haar **OPGEZETTE DIEREN**: een slapend vosje in een cocktailglas, een vogel die bevroren lijkt in volle vlucht. *Belangrijk voor Morgan: no animals were harmed for this art. 'Mijn werk is juist een ODE aan het leven.'*

— TEKST SARAH MEULEMAN

The Landlady is één van de beroemdste verhalen van Roald Dahl. Over een hospita met een macabere hobby: zo nu en dan vergiftigt ze één van de gasten in haar *bed and breakfast* om hem vervolgens 'liefdevol' op te zetten. Net als haar favoriete hondje en haar papegaai. Een charmant oud vrouwtje met een gruwelijk geheim.

Binnenkomen in het Londense huis van kunstenaar Polly Morgan gaat niet zonder aan dat verhaal te denken. Morgan is mooi, heeft een zachte stem, lelieblanke huid en dromerige blik: het stereotype van de *English rose*. Maar nog voordat de handen zijn geschud en haar twee springerige honden tot rust zijn gekomen, doemen ze op: dode dieren, overal.

Op een tafel naast de voordeur ligt een groot hert met prachtig gewei en glazige blik. Aan de andere kant: een gevilde vos met restjes bloed en vet naast de zachte vacht. De bijkeuken staat vol diepvriezers: één voor het brood, de pizza's en de tortilla's; vier voor de vogels, de eekhoorns en de katten.

Een belangrijk verschil met de moord-

lustige *landlady* is dat Morgan niets te maken heeft met het overlijden van haar dieren. Plechtig vertelt ze: 'Ik moet absoluut zeker weten dat de dieren een natuurlijke dood zijn gestorven en ik betaal er nooit voor. De dieren die ik gebruik, heb ik gevonden of gekregen van dierenartsen of van vrienden.' Morgan lacht: 'Je gelooft niet wat voor gruwelijke sms'jes ik krijg. Laatst stuurde mijn zus een foto van een dode hond langs de weg: "Zal ik dit voor je meebrengen?" Wie me niet kent, zou het luguber vinden.'

Maar luguber is het werk van Morgan niet. Haar beelden zijn juist aaibaar en fantasierijk, vaak humoristisch: krijsende kuikentjes uit een ouderwetse telefoonhoorn, een slapend vosje in een champagneglas, vogels om een roestende kooi.

Charles Saatchi en Hans-Ulrich Obrist kochten haar werk, en Kate Moss en Jude Law hebben thuis een 'Polly Morgan' staan. Courtney Love bleef het werk maar stuk gooien, klaagt Morgan. Komende maand heeft ze een solo-tentoonstelling in de Londense All Visual Arts Gallery.

Receiver, 2009
Bakelieten
telefoonhoorn met
opgezette kuikentjes.
Foto Ernesto Leal.

Carnevale, 2011
Opgezette merels, lint,
hout en hars.
Foto Ian Stuart.

mee aan de slag te gaan.' Ze schudt haar hoofd: 'Onzin, natuurlijk. Taxidermie is veel moeilijker dan je denkt. Probeer een dood dier maar eens op zichzelf te laten lijken!'

Boze lama's

Polly Morgan groeide op op een boerderij met haar ouders, twee zussen en heel veel dieren. Morgan: 'Mijn vader was altijd gewonde dieren aan het redden. Ons huis was één beestenbende: van geitjes in de keuken tot hamsters in de badkuip.' En daar bleef het niet bij: 'Mijn vader was een fantast. We hadden weinig geld en hij verzoonde steeds nieuwe projecten om rijk mee te worden. De ene keer waren het angorageiten, dan weer struisvogels, dan weer lama's.' Ze zucht: 'Ik vond het vreselijk! Vooral de lama's waren onbeschoft en ontsnapten steeds. Kregen we weer een telefoontje van de burens in het holst van de nacht, dat de lama's op straat stonden. Dan werd de hele familie opgetrommeld om ze terug naar de wei te krijgen. Daar stonden mijn zusjes en ik: half slapend in regenlaarzen en nachtjapon tussen de boze lama's. Dat is heus niet zo leuk als het klinkt!'

Boksende kikkers

We drinken thee in de stijlvolle, tikje steriele woonkamer. Het gegrom van de spelende honden echoot door de ruimte. Tegen de muur staat een kleine chimpansee. Hij kijkt ons aan met een bevroren grijns. 'Die is antiek,' zegt Morgan. Haar fascinatie voor taxidermie begon met kikkers. Ze was 11 en ging spelen bij een vriendje. Daar zag ze een boksering met opgezette dieren: twee boksende kikkers, een kikker-scheidsrechter en een heleboel supporters eromheen. Morgan: 'Het maakte een geweldige indruk op me. Ik begreep niet waarom iemand in hemelsnaam zoiets zou maken?'

Maar in de Victoriaanse tijd waren menselijke toneeltjes met opgezette dieren het toppunt van goede smaak. Niemand werd er groter mee dan Walter Potter, broer van kinderboekenschrijfster Beatrix Potter en misschien wel de bekendste taxidermist ooit. Hij zette konijnen in de schoolbanken, liet hamsters cricketen en poesjes thee drinken, compleet met miniservies en kanten onderbroek onder hun jurken.

Opgezette dieren als minimensjes: toen modieus, vandaag curieus. Taxidermie is als ambacht langzaam aan het verdwijnen. Morgan: 'Er is veel tweedehands beschikbaar, maar in Engeland zijn er amper drie mensen beroepsmatig mee bezig. Heel anders dan in Amerika, daar heerst nog een traditie van dieren als jachttrofee. Je kunt er zelfs in de winkel *do-it-yourself* pakketten kopen om thuis

Morgan kon niet wachten om naar de grote stad te verhuizen. Op haar achttiende ging ze Engels studeren aan de universiteit in Londen, maar het echte leven begon pas toen ze een baantje kreeg achter de bar van de Shoreditch Electricity Rooms. Het café in een oude elektriciteitscentrale was populair bij de Young British Artists. De top van de Londense kunstwereld omarmde haar. Ze raakte bevriend met Tracey Emin en Damien Hirst. En ze ontmoette er kunstenaar Mat Collishaw, haar geliefde.

Het lijkt erop dat het kunstenaarschap haar een beetje is komen aanwaaien. Maar Morgan ontkent vurig: 'Niets is moeilijker dan een beginnening te zijn tussen zoveel succesvolle kunstenaars. Ik ben ontzettend competitief en ongeduldig. Als ik iets doe, wil ik ook de beste zijn, liefst metéén. Waarom zou ik iets proberen wat iedereen om me heen veel beter kan? Ik voelde me bij voorbaat verslagen.'

Duiven per post

In plaats van kunstenaar, werd ze manager van de Electricity Rooms. Toen ze de woning boven het café betrok, ging ze voor de inrichting op zoek naar taxidermie op eBay: 'Ik wilde graag dode opgezette dieren; liefst liggend, de ogen gesloten. Dan zijn ze enger, maar ook echter. Die waren onvindbaar. Mensen willen liever dat een dier eruitziet alsof het leeft, ook al is het nep.'

Ze besloot zelf aan de slag te gaan, verzamelde haar spaargeld en ging in de leer bij George Jamieson, een excentrieke Schotse taxidermist. Jazeker, vanaf de eerste duif genoot ze: 'Ik ben altijd nieuwsgierig geweest naar de binnenkant van beesten. Ooit had ik een vriendinnetje dat op een school zat waar ze in de natuurkundeles kikkers opensneden. Dat wilde ik ook! Aanraken, ruiken, proeven. Ik wil me in mijn onderwerp wentelen.'

Met haar eerste zelf opgezette duif reisde ze terug naar Londen en sindsdien is Morgan niet meer te stuiten. Ze sloot zich aan bij de Guild of →

Taxidermists en leert nog elke dag bij: 'Iedere soort is anders. Dikke huiden, dunne huiden, veel, weinig vet: elk dier is een puzzel.'

Het is onstads stil in het pakhuis aan de rand van Londen. Morgans honden liggen inmiddels te luieren op de mat. Zou ze ooit één van hen kunnen opzetten? Ze huilt: 'Absoluut niet! Mijn honden hebben een persoonlijkheid, ik kén ze. Het is een ongeschreven regel waar vrijwel alle taxidermisten het over eens zijn: je zet je eigen dieren niet op. Zelfs aan huisdieren van een ander wagen ze zich niet. Dat leidt alleen maar tot teleurstelling bij de eigenaar. Je haalt zo'n dier uit elkaar en bouwt het weer op. Daartussen maak je zoveel stappen en keuzes: het wordt een ander dier. Ik had ooit een kleine kanarie: Missy, die per toeval in de diepvriezer is gevlogen. Ze ligt er nog steeds, maar ik zal haar nooit in mijn werk gebruiken.'

Snoepparkieten

Even later zitten we tussen de vrieskasten te zoeken naar Missy. Er zijn dozen vol parkieten in snoepkleuren: roze, oranje, azuurblauw. De *oh-wat-zielig-* en *ah-wat-lief-* benadering maakt razendsnel plaats voor een pragmatische aanpak. Morgan strooit de vogeltjes achteloos in het rond. Niet Missy? Wég ermee!

Hecht ze zich eigenlijk aan de dieren waar ze mee werkt? 'Nee, voor mij is het dode dier mijn verf, mijn materiaal. Mensen denken dat ik hele levensverhalen verzin over de dieren die ik opzet, maar zo romantisch ben ik niet. Als het kunstwerk klaar is, kan het weg. Ik ga ze niet missen.'

Vroeger omringde Morgan zich met levende dieren, nu vooral met dode. 'Ja,' glimlacht ze, en houdt een snoepvogeltje

'Mensen zoeken vaak ten onrechte iets duisters achter me. Ik heb niets met de dood. Ik haat de dood'

Linksboven:
Still Life After Death
(fox), 2006.
Rechtsboven:
Morgan met *Carrion Call*,
2009 (foto Charlie Hall).
Onder:
Systematic Inflammation,
2010.

omhoog. 'Maar deze zijn een stuk minder veeleisend! Die dieren uit mijn jeugd waren eigenlijk een vloek. Mijn ouders waren er de hele dag mee in de weer. Er moest altijd wel een beest gevoed of verzorgd worden. Ik voerde voortdurend een strijd met ze om de aandacht van mijn ouders.'

Na vijf minuten liggen er overal bevroren beesten, maar helaas geen Missy. Teleurgesteld beginnen we de kadavers op te ruimen. Luchtdichte plastic pakketjes van wat ooit levend was. De dood als grondstof. Het blijft morbide. Morgan protesteert: 'Ja, het zijn dode dieren. Maar daarom hoeft het nog niet allemaal te gaan over de dood? Mensen vinden het kennelijk lastig om voorbij het dode dier te kijken. Ze zoeken vaak ten onrechte iets duisters achter me. Ik heb niets met de dood. Ik haat de dood.'

Ze denkt na, stouwt de laatste vogels terug in de kist: 'Ergens begrijp ik het wel. Ik staar ook niet uren naar elk kunstwerk in een museum. Wat je als eerste ziet, blijft je bij. In mijn geval is dat een dood dier.' Maar als je net iets langer kijkt, zie je speelsheid en humor. Ik ben een positief iemand. Mijn werk is juist een ode aan het leven. Dat overweldigend is en onvermijdelijk.' Ze toont het begin van een nieuw kunstwerk: een rottende boom vol zwammen, waar biggetjes en vogels van eten: 'De cyclus van het leven, dat alles blijft bestaan, ook als je er zelf niet meer bent. Ik vind het een heerlijke gedachte. Net als de dieren die ik onder handen neem: ze zullen altijd bestaan. Daar is helemaal niets duisters aan.'

Polly Morgan *Endless Plains*, 5 juni tot 5 juli,
All Visual Arts, London